

بررسی و تحلیل نقش بازار در شهرهای ایرانی اسلامی؛

مطالعه موردی بازار چهار سوق ساری

آزیتا رجبی، دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد واحد
فاطمه اسحاقی، دانشجوی دکتری برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد واحد نور
ندا رضوانی، دانشجوی دکتری برنامه ریزی شهری دانشگاه آزاد واحد نور

چکیده

اساسا شهر به فضایی گفته می شود که اقتصاد آن متکی بر بازار یا به بیانی مبتنی بر اقتصاد شهری است. نهاد بازار (بازارهای محلی و سنتی) به عنوان بخشی از ساختار اقتصادی جوامع محلی ایران، علاوه بر این که انعکاسی از پیچیدگی های محلی نهاد اقتصاد در نقاط مختلف جغرافیای ایران بوده، آمیخته ای از نگرش و اعمال مردم نواحی مختلف ایران نسبت به نهاد سیاست و فرهنگ بوده است. می توان از نهاد بازار در سطح محلی به عنوان یک خرده فرهنگ در فرهنگ شهرنشینی نقاط مختلف ایران یاد نمود. بازار یکی از عینی ترین نمودهای معماری و شهرسازی سنتی ایران است که به عنوان ستون فقرات و قلب تپنده شهر، ایفای نقش می کند. بازار اصلی شهر معمولا در امتداد مهم ترین راه های شهر شروع شده و تا مرکز شهر امتداد می یابد. موقعیت و جایگاه شهری بازار و فضاها و مراکز مهم شهر در امتداد آن و همچنین نقش و منزلت بازاریان در زندگی شهری باعث می شد که بازار صرفا در حد یک فضای اقتصادی باقی نماند، بلکه تبدیل به فضایی برای بسیاری از فعالیت های اجتماعی شود. از جمله مکانی برای برگزاری مراسم عزاداری و جشن های ملی و مذهبی. ضمن اینکه فضای مطلوب داخلی و سرپوشیده آن این امکان را فراهم می کرد که به مکانی برای تفریح و گذران اوقات فراغت تبدیل شود این نوشتار در پی بررسی و تحلیل نقش بازار در شهرهای اسلامی می باشد و به عنوان نمونه به نقش بازار سنتی چهارسوق ساری می پردازیم.

کلمات کلیدی: بازار، بازارهای سنتی، شهر اسلامی، بازار چهارسوق ساری.